

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Aen den Verstandighen Leser

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Aen den Verstandighen Leser

Op de

TITEL-PRENT.

Siet hier het woeste Bosch, en alle tamme dieren,
Siet hier de gansche lucht een naeckten Tonghen vieren,
Siet hier de VV alle-visch en al het gladde vee
Te midden inden brant te midden inde zee.
Siet hier de menschen selfs wyt alle verre landen,
Vyt Noorden, daer het vriest, en wyt de dorre stranden,
Siet hier den swarten Moor, den geylen Indiaen,
Een yeder bid om strijt een blinden lecker aen.
Siet alderhande volck, siet vrouwen, knechten, heeren,
Siet boer en edelman haer malle tochten eeren:
En of al dees of geen wat plomper gaet te werck,
Sy hebben allegaer het eyghen oogb-gemerck;
Sy dienen al gelijk sy dienen haere lusten,
Het sy in onsen ringh, of in de verre kusten,
Het vier het dertel vier is over al gemeen,
De dieren met den mensch die woelen onder een.
Ach! soo ons dom verstant niet hoogher wort gedreven
VVy leyden al te mael een onvernustich leven,
VVy gaen een blinden wegh naer ons het vlees gebiet,
En van de waere lust, en weet de Ziele niet.
Op op ghy Menschen-kint, klimt tot de wijse Reden
Op op ghy Christen-mensch klimt tot de reyne Seden:
VVant die niet op en stijght wyt krachte vanden Geest,
Leeft niet als voor het vlees gelijk een ander beest.

JNHOUT VAND E PRIVILEGIE.

E Staten Generael der vereenichde Nederlanden hebbē geconsenteert ende geōtroyeert, consenteren ende oōtroyeren midt desē Ian Pieterſz vander Venne Letter ende Koñst-drucker woonende tot Middel-burch, ende Adriaen Pieterſz vander Venne Schilder ende Teyckenaer woonende inden Haghe Ghebroeders, dat ſyluyden voor den tijdt van vijfthien Iaeren naeft comende alleene inde vereenichde Provincien ſullen doen drucken ende uyt geven de Emblemata ende by-wercken vande Heer Jacob Cats. Verbiedende allen ende een yghelicken Inghesetenen van dese landen het voorſz were binnen den voorſz tijt van vijftien Iaren directelic ofte indirectelic, int geheel ofte deel, int groot ofte cleyne, in eenigerley tael te doen nae drucken vercoopen en uyt geven ofte elders nae gedrukt inde vereenigde Provincien te brengen, vercoopen ofte uyt te geven; sonder consent vande voorſz Ian ende Adriaen Pieterſz vande Venne; by verbeurte vande selve naegemaecte exemplaren, ende daer en boven vande ſomme van ſes hondert gulden ſoo menichmael als bevonden ſal worden deſen contrarie gedaen te ſijn, ſo wel by den vercooper als by de Drucker te verbeuren: t' appliceren den derdendeel daer vā tot behouff vande Officier die de calagne doen ſal, het tweede derdendeel tot behouff vande armen. ende het reſterende derdendeel tot behouff vande voorſz Ian en Adriaen Pieterſz vade Venne. Gedaen ter vergaderinge vande hoochgemelte Heeren Staten Generael in s'Graven-Haghe den xxij. Marty 1625. was geparapheert,

ANTHONIS DE RODA *ut.*

Noch laeger ſont.

Ter ordonnantie vande selve

J. VAN GOCH.

VVy ondergeſchreven hebben over gedraghen ende getransporteert dragē over en transporteren by deſen aen Sr. Pieter van VVaef-berge het Oōtroy vande Hog. Mog. Heeren Staten Generael in date den xxij. Marty. 1625 voor ſoo veel aengaet den Druck vande Emblemata vande Heer Cats, mette by-wercken vandien. Actum den 26 Iuly 1626.

VVas onderteekent

ADR: V: VENNE.

Catarina van Gein Wed. ende Boelhouſter
van Ian Pieterſz vander Venne.

A E N D E

Eerentfeste Achtbare wijse Voorfienige feer discrete
Heeren, Mijne Heeren Schoutet Burgermeesteren Sche-
penen Raden ende Regeerders der wijt vermaerde
Coop-Stadt tot

ROTTERDAM.

L hoewel dat de loffelijcke ende
Heerlijcke Conste der Poëfie, heden ten
daghe van yele Rijmers feer fchandelijc-
ken misbruyct wort door het makē ende
wtgeven van ydele, wereltsche, vleesche-
lijcke ende oncuyfche gedichten, waer
door dat de menfchē tot de fonde gekit-
telt, eū in alle vuile ontuchtige gedachtē gevoet eū gestyft wor-
den, waer door dat ooc den toorn Godts tegen defen Landen
ende de Ingefetene van dien ontsteken vvort, naer het getuych-
eniffe des Apostels Pauli Ephes. 5. cap *En laet u lieden van niemant
verleyden met ydele woorden, want om dese dingen wille koompt den toorn
Godts over de ongehoorfsame kinderen:* Soo is het nochtans datter ooc
andere gevonden vvorden, die als Christelijcke Poëten, dage-
lijcx in het licht geven sodanige Poëmata ende Gedichten die
daer dienen tot nootfakelijcke ftichtinge, en die zelfs voor een
God falige ziele aengenaem fijn om te hooren. Onder de vvcl-
ke dat geenfins de minfte en is *de Achtbare, Hoochgeleerde ende God-
vruchtige Heere Jacob Cats*, dit niet alleen is een fin-rijc, fuyver
ende volmaect Poët in onfe Nederduytsche tale, maer daer be-
neven ooc ftichtelic, als *die niet anders en bedenct nochte en spreekt dan
tgene dat warachtich is, dat eerlijc is, dat gerechtich is, dat reyn is, dat lief-
felijc is, ende dat wel luyt.* Phili. 4. cap. Gelijc dat claerlijc blijcken
can

can vvt dit fyn boec gheintituleert *Proteus ofte Minne-beelden ver-
andert in Sinne-beelden*; tot vvelckers loff ende prys vvy niet en
vvillen seggen, *Nam vino vendibili non opus est suspensa hedera*,
dat is, goede vvaer die priist haer selven, alleen soo eygene ic het
seluige uvve Achtb. Voor. gants onderdanichlijcken toe, op dat
het onder de vleugelē van uvve Acht. Voor. patrocinie te veyli-
ger soude mogen rusten, biddende dat het uvve Ach. Voor. (ooc
om des Autheurs vville) met een gunstige ooge gelieven te ont-
fangen.

De Almachtige God Acht. Vo. Heeren vville uvve Acht. Vo.
regeringe ende perfoonen met tijdelijcke ende gheestelijcke se-
geningen overgieten Amen. Desen 2. Marty, 1627.

Vve Achtb. Voor. onderdanige dienaer,

JAN SVVELINCK.

